

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 14

DOM
2014-01-03
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
15791-13

1

SÖKANDE

AGA Gas AB, 556069-8119

Ombud: Advokaterna Fredrik Linder och Mikael Dubois
Hamilton Advokatbyrå
Box 715
101 33 Stockholm

MOTPART

Stockholms läns landsting

Ombud: Advokaterna Ulf Djurberg och Fredrik Olsson
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2014 -01- 0 3	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om ingripande och förordnar att upphandlingen avseende Objekt B ska rättas på sådant sätt att en förnyad utvärdering ska göras.

Dok.Id 417246

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Stockholms läns landsting (SLL) genomför en upphandling av hjälpmedelscentralverksamhet, dnr SLL1120. Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande enligt 15 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, och består av två olika objekt. Objekt A avser hjälpmedel för personer med rörelsenedsättning m.m. i norra delen av SLL och Objekt B avser medicinteknisk apparatur i hemmet (MAH) för SLL. Av tilldelningsbeslut daterat den 18 juni 2013 framgår att SLL beslutat att anta anbud från Sodexo AB (Sodexo) för både Objekt A och Objekt B.

AGA Gas AB (AGA) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen avseende Objekt B får avslutas först sedan rättelse skett, bestående i att en ny utvärdering genomförs varvid AGA:s anbud tas upp till prövning. I andra hand yrkar AGA att upphandlingen, avseende Objekt B, ska göras om.

SLL anser att ansökan ska avslås.

AGA:s utvecklande av talan

Sakomständigheter

I punkt 1.14.5 i anbudsinvjudan anges bl.a. följande, under rubriken ”Transporter – bränsle”: ”Enligt Stockholms läns landstings miljöprogram, Miljöutmaning 2016, skall minst 75 % av landstingets transporter utföras med förnybara bränslen år 2016. Leverantören skall därför i en bilaga redovisa hur stor andel av transportererna, som utförs inom detta uppdrag, som kan genomföras med förnybara drivmedel vid avtalsstart samt en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden.” Kravet benämns nedan ”bränslekravet”.

Av upphandlingsrapport framgår att AGA inte ansetts uppfylla samtliga ställda kvalificeringskrav, då AGA ”inte redovisat hur stor andel av transporter som kan genomföras med förnybara drivmedel” och ”inte redovisat någon plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden.” AGA:s anbud uppfyller dock bränslekravet och borde ha utvärderats i upphandlingen.

AGA har uppfyllt bränslekravet

I bilaga till AGA:s anbud har bl.a. följande angetts under rubriken ”Transporter – bränsle”.

AGA kommer att uppfylla kraven på förnybara bränslen gällande transporter i detta uppdrag. I enlighet med AGAs bilpolicy används biogasbilar för transport.

Av vad som anförs i bilagan framgår att AGA:s transporter inom ramen för upphandlingens uppdrag kommer att genomföras med biogasbilar. Biogas är ett av de förnybara bränslen som uttryckligen anges i punkt 1.14.5 i anbuds-
inbjudan. Användande av något annat drivmedel inom ramen för upphandlingens uppdrag har inte omnämnts i AGA:s anbud, och ska inte heller förekomma. Av vad AGA anfört i anbudet framgår alltså att andelen av transporter inom ramen för upphandlingens uppdrag som kommer att genomföras med förnybara drivmedel är 100 procent. Det kan inte krävas att AGA i anbudet uttryckligen anger att andelen förnybara drivmedel är 100 procent när detta ändå framgår av anbudet. AGA uppfyller därmed den första delen av bränslekravet.

Det är uppenbart att en plan för utvecklande av andelen förnybara drivmedel är avsedd för de fall när det är möjligt att utveckla denna andel. En sådan plan för utvecklande av andelen förnybara drivmedel kan inte anses vara

nödvändig – eller ens möjlig – när andelen transporter inom ramen för upphandlingens uppdrag som kommer att genomföras med förnybara drivmedel redan är så hög den kan bli (dvs. 100 procent). Bränslekravets andra del kan således inte tillämpas i AGA:s fall. AGA uppfyller därmed även den andra delen av bränslekravet. Vid sådant förhållande skulle AGA:s anbud ha utvärderats i upphandlingen. Då så inte har skett har SLL agerat i strid med likabehandlingsprincipen, transparensprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Bränslekravet strider mot proportionalitetsprincipen

Proportionalitetsprincipen innebär att alla åtgärder som vidtas och krav som ställs i en upphandling ska vara både nödvändiga och lämpliga med hänsyn till de mål som eftersträvas. Av EU-domstolens praxis framgår att en bedömning av om proportionalitetsprincipen åsidosatts ska genomföras som en ”strukturerad avvägning” mellan motstående intressen. För det första ska en bedömning göras av om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra ska en bedömning göras av om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet. För det tredje ska bedömas om den negativa effekten som åtgärden får, på det intresse eller den rättighet som åtgärden inskränker, är oproportionerlig i förhållande till syftet med åtgärden.

Syftet med bränslekravet framgår uttryckligen av punkt 1.14.5 i anbudsintjudan. Då syftet med Bränslekravet är att bidra till landstingets mål att 75 procent av landstingets transporter ska utföras med förnybara bränslen år 2016, och en anbudsgivare kan uppfylla bränslekravet utan att utföra någon del av sina transporter i upphandlingen med förnybara bränslen, är uppställande av bränslekravet uppenbarligen inte en lämplig eller effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. Det kan påpekas att SLL hade kunnat utforma bränslekravet som att en viss andel av transporterna i uppdraget skulle utföras med förnybara bränslen, och att denna andel skulle utökas i

viss omfattning under avtalsperioden. Så har emellertid inte gjorts i upphandlingen.

Vad gäller det andra steget i bedömningen av om proportionalitetsprincipen åsidosatts kan följande anföras. I anbudsinbudans bilaga 1B, "Specifik uppdragsbeskrivning och uppföljning", anges bl.a. följande i punkt 5 på s. 11. "*Leverantören aktivt ska bidra till att landstingens miljöpolitiska mål om 75 procent förnybart bilbränsle uppnås år 2016.*"

Även om bränslekravet inte funnits i upphandlingen, hade det således krävts av den vinnande leverantören att aktivt bidra till att landstingets mål om 75 procent förnybart bilbränsle uppnås. Här ska också beaktas att bränslekravet i sig inte tillför någonting avseende landstingets mål om 75 procent förnybart bilbränsle. Detta innebär att bränslekravet inte tillför någonting i fråga om uppfyllelse av det aktuella syftet.

AGA finner det vidare uppenbart att den negativa effekten av bränslekravet, dvs. att anbudsgivare som inte anger andel förnybara bränslen och en plan för utvecklande härav diskvalificeras – är oproportionerlig i förhållande till syftet med bränslekravet, eftersom bränslekravet överhuvudtaget inte bidrar till att syftet uppnås. Således är inte heller det tredje steget i proportionalitetsbedömningen uppfyllt. Sammantaget strider Bränslekravet mot vart och ett av de ovan beskrivna tre stegen i proportionalitetsbedömningen, och således mot proportionalitetsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Alla krav som ställs i en upphandling måste ha en koppling till upphandlingsföremålet för att stå i överensstämmelse med upphandlingsbestämmelserna (jfr bl.a. EU-domstolens dom i mål nr C-513/99). Skall-kravet i punkt 1.14.5 i anbudsinbudan har inte baserats på ett mål som avser upphandlingen i sig, utan har ställts upp utifrån ett miljömässigt mål för SLL:s verksamhet i stort. Upphandlingens del B innefattar endast en bråkdel av alla trans-

porter som SLL företar inom ramen för SLL:s verksamhet. Den andel förnybart drivmedel som härrör från transporter i upphandlingen är således försvinnande liten med hänsyn till det generella mål som föranlett att aktuellt skall-krav har uppställts. Föremålet för Objekt B i denna upphandling är inte transporter, utan medicinsk apparatur. Skall-kravet i punkt 1.14.5 i anbudsintjudan hänför sig inte till upphandlingsföremålet som sådant, utan endast transporterna av denna apparatur. AGA anser därför att skall-kravet i punkt 1.14.5 i anbudsintjudan inte har ett sådant samband med upphandlingsföremålet som krävs, vilket än tydligare visar att det aktuella skall-kravet är oproporionerligt.

Skall-kravet i punkt 1.14.5 i anbudsintjudan strider mot likabehandlingsprincipen

Likabehandlingsprincipen ska beaktas i alla led i en offentlig upphandling och innebär bl.a. att samtliga anbudsgivare ska behandlas likvärdigt genom hela upphandlingen. Vad SLL söker uppnå med skall-kravet i punkt 1.14.5 torde vara att åstadkomma så miljövänliga transporter som möjligt i upphandlingen, genom att förnybart drivmedel används i så hög utsträckning som möjligt. Den vinnande anbudsgivaren avseende Objekt B i upphandlingen (Sodexo) har i sitt anbud angett att andelen av transporter som vid avtalsstart utförs med förnybara drivmedel är 20 procent. En anbudsgivare som avser använda en högre andel förnybart drivmedel vid avtalsstart än Sodexo, men som inte har förmåga att utveckla denna andel under avtalstiden, skulle ha diskvalificerats i upphandlingen, eftersom ingen plan för utvecklande av andelen förnybart drivmedel lämnats. Här kan påpekats att AGA avsett att använda 100 procent biogasbilar inom ramen för upphandlingens uppdrag. Om skall-kravet i punkt 1.14.5 inte funnits hade SLL kunnat utvärdera anbud som i högre utsträckning använt förnybart drivmedel än vad som nu är fallet. Skall-kravet i punkt 1.14.5 strider därför mot likabehandlingsprinci-

pen och 1 kap. 9 § LOU och upphandlingen, avseende Objekt B, måste därför göras om.

SLL:s utvecklande av talan

Kraven i upphandlingen

I anbudsinbudans bilaga 1B Specifik uppdragsbeskrivning och uppföljning anges i punkt 5 bl.a. följande.

Leverantören **ska** verka för att minska sin skadliga miljöpåverkan och för att de i SLL:s miljöpolitiska program vid varje tidpunkt gällande miljömål uppnås [...].

Leverantören aktivt **ska** bidra till att landstingens miljöpolitiska mål om 75 procent förnybart bilbränsle uppnås år 2016.

I punkt 1.14.5. i anbudsinbudan anges följande.

Transporter – Bränsle

Enligt Stockholms läns landstings miljöprogram, Miljöutmaningen 2016, skall minst 75 % av landstingets transporter utföras med förnybara bränslen år 2016. Leverantören skall därför i en bilaga redovisa hur stor andel av transporterna, som utförs inom detta uppdrag, som kan genomföras med förnybara drivmedel vid avtalsstart samt en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden. [...]

OBS! Anbudsgivaren förväntas bifoga de uppgifter som efterfrågas i denna punkt.

Kravet på att leverantören aktivt ska bidra till att landstingets miljöpolitiska mål om 75 procent förnybart bilbränsle uppnås år 2016 benämns här efter ”bränslekravet”. Kravet på att leverantören i en bilaga ska redovisa hur stor andel av transporterna, som utförs inom detta uppdrag, som kan genomföras med förnybara drivmedel vid avtalsstart samt en plan för hur

andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden benämns
härefter "beviskravet".

AGA:s anbud

Av den redovisning som AGA har lämnat i en bilaga till sitt anbud kan
endast utläsas att AGA använder biogasbilar för transport (i allmänhet)
enligt en av bolaget upprättad policy, som inte bifogats anbudet, och vars
innehård är okänd. Bolagets redovisning är ofullständig och bristfällig. Det
går på intet sätt utläsa hur stor andel av transporter, som utförs inom
uppdraget, som kan genomföras med förnybara drivmedel. Till skillnad
från vad AGA påstår framgår det alltså inte av anbudet att 100 procent av
transporterna som utförs inom uppdraget kommer att genomföras med för-
nybara drivmedel. Detta är bolagets egen tolkning av informationen och
möjligtvis den innehård som AGA haft för avsikt att kommunicera i anbu-
det, men det är inte det som står skrivet i anbudet. För att upphandlingen
ska vara förenlig med likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU måste
SLL utgå från vad anbudsgivaren de facto har angett i anbudet. SLL har
ingen möjlighet att göra egna tolkningar eller gissningar av vad en anbuds-
givare menar när informationen i ett anbud är ofullständig.

Av anbudsinvjudan framgår vidare att anbudsgivaren ska ange en plan för
hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden. I
AGA:s anbud saknas en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska ut-
vecklas under avtalsperioden. AGA uppfyller därmed inte beviskravet.
Beviskravet innebär att en plan för utvecklandet av andelen förnybara
drivmedel ska bifogas anbudet, varken mer eller mindre. Även om andelen
transporter som genomförs med förnybara drivmedel är 100 procent skulle
AGA bifogats en plan. I den plan som då skulle ha bifogats anbudet kunde
AGA ange att AGA:s plan är att andelen transporter, som utförs inom upp-
draget, kommer att genomföras till 100 procent med förnybara drivmedel

under hela avtalsperioden. I detta sammanhang ska noteras att det faktum att en andel är 100 procent idag inte behöver innebära att det kommer att fortsätta att vara så under hela avtalsperioden.

Syftet med beviskravet är att styrka uppfyllandet av bränslekravet, dvs. att aktivt bidra till ett mål som ska vara uppfyllt år 2016. AGA kan inte efter eget godtycke "tolka bort" krav för att bolaget anser att kravet inte är relevant.

Beviskravet är förenligt med proportionalitetsprincipen

Syftet med beviskravet är att anbudsgivaren ska redovisa hur bränslekravet ska kunna uppfyllas. Bränslekravet är att leverantören aktivt ska bidra till att landstingets miljöpolitiska mål om 75 procent förnybart bilbränsle uppnås år 2016. Beviskravet är att redovisa hur stor andel av transporterna som kan genomföras med förnybara drivmedel och hur denna andel kan utvecklas under avtalsperioden.

Bränslekravet innebär att anbudsgivaren aktivt ska bidra till att minst 75 procent av landstingets transporter utförs med förnybara bränslen år 2016. Med hänsyn till att kravet avser en målsättning som avser år 2016 är det inte möjligt att idag specificera krav på att viss minsta andel av transporterna ska utföras med förnybara drivmedel och således inte heller hur stor ökning av denna andel som ska ske fram till år 2016. Beviskravet är därmed korrekt formulerat, eftersom bränslekravet kan uppfyllas på olika sätt.

Tvärtemot vad AGA anför hade det inte varit proportionellt att utforma beviskravet genom att ställa krav på att en viss minsta andel av transporterna ska utföras med förnybara drivmedel (idag), eftersom bränslekravet avser en tidpunkt i framtiden; det är en målsättning att minst 75 procent av landstingets transporter utförs med förnybara bränslen år 2016. Genom att

specificera ett visst uttryckligt krav på minsta andel idag eller minst andel ökning hade SLL utestängt vissa anbudsgivare som mycket väl aktivt hade kunnat bidra till att minst 75 procent av landstingets transporter utförs med förnybara bränslen år 2016.

Beviskravet innebär att anbudsgivaren ska redovisa hur stor andel av transporterna som kan genomföras med förnybara drivmedel idag och hur denna andel kan utvecklas. Det finns inget annat sätt för en anbudsgivare att visa hur denne uppfyller bränslekravet, dvs. att anbudsgivaren aktivt ska bidra till att minst 75 procent av landstingets transporter utförs med förnybara bränslen år 2016 än att inkomma med en sådan redovisning som efterfrågas.

Beviskravet är en lämplig och nödvändig åtgärd för att kontrollera bränslekravet. Eftersom kravet är en lämplig och nödvändig åtgärd är det inte oproportionellt att diskvalificera en anbudsgivare som inte uppfyller kravet.

Beviskravet är förenligt med likabehandlingsprincipen

SLL bestrider att bränslekravet eller beviskravet skulle vara oförenligt med likabehandlingsprincipen. Alla anbudsgivare som bedöms uppfylla kravet på att anbudsgivaren aktivt ska bidra till att landstingens miljöpolitiska mål om 75 procent förnybart bilbränsle uppnås år 2016 uppfyller bränslekravet och behandlas lika.

AGA har inte lidit skada till följd av bränslekravet

AGA har gjort gällande att bolaget uppfyller bränslekravet. SLL kan konstatera att bolaget antagligen hade kvalificerats om bolaget i sitt anbud (i) hade redovisat hur stor andel av transporterna, som utförts inom uppdraget,

som kan genomföras med förnybara drivmedel och (ii) redovisat en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas. Det är således inte på grund av bränslekravet och utformningen av bränslekravet som AGA inte kvalificerats i upphandlingen, utan det är på grund av att bolaget inte bifogat fullständig dokumentation och därmed inte uppfyllt beviskravet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Aktuella bestämmelser m.m.

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU stadgas följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § samma lag anges bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Anbudsinbjudan

I anbudsinbjudans punkt 1.14.5 *Information om anbudsgivarens miljöarbete* anges bl.a. följande.

Transporter – Bränsle

Enligt Stockholms läns landstings miljöprogram, Miljöutmaning 2016, skall minst 75 % av landstingets transporter utföras med förnybara bränslen år 2016. Leverantören skall därför i en bilaga redovisa hur stor andel av transporter, som utförs inom detta uppdrag, som kan genomföras med förnybara drivmedel vid avtalsstart samt en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden.

Med förnybara bränslen menas:

- El som är producerad med vatten-, vind, sol- eller vågkraft samt biobränslen
- FAME (t ex RME)
- BTL-diesel (biologisk/syntetisk)
- Bioetanol – ED95
- Bioetanol – E85/E75
- Biogas

OBS! Anbudsgivare förväntas bifoga de uppgifter som efterfrågas i denna punkt.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning

I målet har framkommit att AGA:s anbud inte gått vidare till utvärdering i upphandlingen och att anledningen till detta varit att SLL ansett att anbudet inte uppfyller de krav som uppställts i anbudsinbudans punkt 1.14.5. AGA har i första hand yrkat att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse på så sätt att bolagets anbud ska tas med i utvärderingen. I andra hand har AGA yrkat att upphandlingen ska göras om. AGA har till stöd för sitt andrahandsyrkande gjort gällande att kravet i anbudsinbudans punkt 1.14.5 strider mot proportionalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen samt 1 kap. 9 § LOU.

Förvaltningsrätten har för det fall det finns skäl för ingripande enligt LOU att välja mellan att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas, oavsett hur leverantörernas yrkande har utformats (jfr RÅ 2005 ref. 47 samt HFD 2012 ref. 2). En förutsättning för att endast den mindre ingripande åtgärden rättelse ska kunna väljas är att de fel som förekommit inte påverkat upphandlingens konkurrensökande skede (jfr Kammarrätten i Stockholms beslut den 13 september 2013 i mål nr 4385-13). Förvaltningsrätten prövar därför inledningsvis de brister som åberopats som hänför sig till det konkurrensuppsökande skedet i upphandlingen och därefter de brister som åberopats som hänför sig till utvärderingsfasen.

Fråga om brister i det konkurrensuppsökande skedet

AGA har gjort gällande att de krav som uppställts i punkt 1.14.5 står i strid med såväl proportionalitets- som likabehandlingsprincipen. Enligt AGA gäller detta både det krav som uppställts om att anbudsgivaren ska redovisa hur stor andel av transporter som kan genomföras med förnybara drivmedel samt en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden (beviskravet) som det bakomliggande kravet att anbudsgivaren ska bidra till att minst 75 procent av landstingets transporter utförs med förnybara bränslen år 2016 (bränslekravet). SLL har gjort gällande att AGA inte har lidit skada till följd av bränslekravet, eftersom det inte är på grund av bränslekravet som AGA inte kvalificerats i upphandlingen.

AGA:s anbud har inte uteslutits på grund av att anbudet inte bedömts uppfylla bränslekravet, utan på grund av att anbudet inte ansetts uppfylla beviskravet. Förvaltningsrätten finner trots detta att de båda kraven har ett sådant samband med varandra att AGA får anses kunna lida skada även om bränslekravet skulle anses stå i strid med proportionalitets- eller likabehandlingsprincipen. Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att det finns skäl att pröva både bevis- och bränslekravets förenlighet med dessa principer.

En upphandlande myndighet har en stor frihet att själv specificera krav på det som ska upphandlas. Kraven måste dock ha en koppling till föremålet för upphandlingen och får inte vara diskriminerande, godtyckliga eller uppenbart osakliga (se RÅ 2010 ref. 78). Av 1 kap. 9 a § LOU framgår att en upphandlande myndighet bör beakta bl.a. miljöhänsyn vid offentliga upphandlingar om upphandlingens art motiverar detta.

Även om den i målet aktuella delen av upphandlingen inte avser transporter i sig, utan medicinteknisk apparatur i hemmet, kommer det i upphandlingen att krävas transporter av det som upphandlas. Förvaltningsrätten anser, med hänsyn härtill, att de ifrågasatta miljökraven avseende transporter har en tillräcklig koppling till föremålet för upphandlingen. Med beaktande av vad som framkommit om syftena med kraven anser förvaltningsrätten att kraven inte framstår som osakliga eller oproportionerliga. Förvaltningsrätten anser vidare att kraven har varit lika för alla anbudsgivare. Enligt förvaltningsrättens mening står de aktuella kraven därför inte i strid med vare sig proportionalitets- eller likabehandlingsprincipen. Förvaltningsrätten finner inte heller att kraven står i strid med någon annan princip som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. Grund för ingripande enligt LOU föreligger därför inte med anledning av vad AGA anfört i denna del.

Fråga om brister i utvärderingsfasen

AGA har i bilaga till sitt anbud angett följande under rubriken "Transporter – bränsle".

AGA kommer att uppfylla kraven på förnybara bränslen gällande transporter i detta uppdrag. I enlighet med AGAs bilpolicy används biogasbilar för transport. AGAs förare har genomgått kurs i sparsam körning (så kallad ECO-driving).

I AGAs avtal med aktuella och kommande leverantörer ställer AGA lägst motsvarande miljökrav som SLL ställer på sina leverantörer till detta anbud.

Enligt förvaltningsrättens mening framgår det med tillräcklig tydlighet av den redovisning som AGA gjort att bolaget avser att använda enbart biogas för sina transporter inom uppdraget. Med hänsyn härtill kan det inte krävas att AGA ger in en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden. Förvaltningsrätten finner att en sådan plan endast kan anses nödvändig för det fall det är möjligt att utveckla användandet av

förnybara drivmedel och att så inte är fallet om en anbudsgivare avser att enbart använda sådant bränsle. Mot bakgrund härav samt med beaktande av att AGA uttryckligen i bilaga till sitt anbud angett att bolaget kommer att uppfylla kraven på förnybara bränslen gällande transporter i uppdraget finner förvaltningsrätten att AGA uppfyller beviskravet så som det utformats i punkt 1.14.5 i anbudsförfrågan. SLL har därför agerat felaktigt som inte utvärderat AGA:s anbud med hänvisning till att bolaget inte skulle ha uppfyllt kraven i punkt 1.14.5 i anbudsförfrågan.

SLL:s agerande i detta avseende får anses ha medfört att AGA har lidit eller kan komma att lida skada. Det finns därför skäl för ingripande med stöd av LOU. Eftersom bristen är hänförlig till utvärderingsfasen och inte till det konkurrensuppsökande skedet finner förvaltningsrätten att upphandlingen avseende Objekt B ska rättas på sådant sätt att en förnyad utvärdering ska göras varvid AGA:s anbud ska anses uppfylla de krav som uppställts i anbudsinbjudan avseende redovisning av hur stor andel av transporterna som kan genomföras med förnybara drivmedel samt redovisning av en plan för hur andelen förnybara drivmedel ska utvecklas under avtalsperioden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

Ulrika Melin
Rådman

Carina Westin har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.